حرکه التحرير الوطنى الفلسطينى « فـتح »
التعبـئه و التنظـيم
الدراسـات

الاكـراد و كـردسـتان

الثوره طريقنا للحريه   آب ١٩٨٢   ثوره حتى النصر

پێشەکی

ئەم لێکۆڵینەوەیە کەناوەڕۆکی پەرتووکی (کورد و کوردستان)ە لەپرسی نەتەوایەتی کورد و مافی چارەنووسی کورد و دامەزرانی دەوڵەتی سەربەخۆ و تایبەت بەوان دەکۆڵێتەوە. واتە باسی کێشەکە دەباتەوە لای گشت یەکێک لەو سێ میللەتەی بوونەتە تەگەرە لەڕێی وەدیهێنانی ئەو مافە، کە نەتەوەی تورک، نەتەوەی ئێران « واتە فارس » و نەتەوەی عەرەبە. و هەمسان ئەو ئۆتۆنۆمیە دێنێتەوە یاد کە لێرەولەوێ بەکورد دراوە بێ لەوەی هیچ لایەک بەڕاستی ئەو مافەی پێدابن. وەک ئەوەی عیراق، یان ئەوی پێشتر لە سۆڤیەت بوو.

لێکۆڵینەوەکە بریتییە لەهەندێک نامیلکەی چەند نووسەری کورد کە خۆیان لەڕاستیدا سەرکردەن لەبزووتنەوە نەتەوایەتییەکانی کورددا. خۆدی بەرهەم بە فەرەنسی نووسراوەتەوە و لەبەر گرنگی لێکۆڵینەوەکە لەلایەک و لەلایەکی ترەوە گرنگی ئەو پرسە (کە کێشەی کوردە) بەشی ڕۆشنبیری کردی بە عەرەبی.

لەڕاستیدا ئەو کێشەیەی کورد چەندی کار کردبێتە سەر مێشکی کوردان، هەندەیشی کار هەیە لەسەر ئەو سێ نەتەوەیە کە گوتمان کوردیان بووەتە هاوبەشی خاک. کەواتە گشت دەست تێوەردانێکی تر لە کاروباری هەرێم، وەک یەک کار دەکاتە سەر گشت ئەو لایانە. واتە کۆمەڵانی گشت هەرێم، بە کورد، عەرەب، تورک و ئێرانی و گشت کەمە نەتەوەیی و ئایینییەکانی ئەملا یان ئەویتر دەگرێتەوە. چونکە هەرێم(ناوچەی ڕۆژهەلاتی نزیک و ناوەڕاست) چەشنی ئاوێتەیەکی کریستالی هەندەی ئاینزا و ڕەگەز تێدایە ئەوەی لەیەکێک لە لاکان بە کەمایەتی بژمێدرێ لەلایەکی تر زۆرن، و هەروەها بەپێچەوانەوە. ئەوە جگە لەسێ نەتەوە مەزنەکەی هەرێم کە عەرەب، فارس و تورک بگرێتەوە، بەهەمان شێوە گرێیشە بۆ پاکستان،

هیند و ئەفغانستان و هتد ....

ئاشکرایە کە ڕۆژێک لەڕۆژان گشت ئەو هەرێمە لەژێر سایەی ئاڵای ئیسلام و لەنێو بازنگەی ئیسلامەتیدا یەکپارچەبوو. بەڵام داگیرکەران بۆ مەبەستی تایبەتی توانیبان ئەوبازنگەیە تێکشکێنن و نەتەوە جۆربەجۆرەکانی هەرێم بکەن بەگژ یەکدا تا بەئاسانی و یەک لە دوای یەک دەستییان بەسەردا بگرن. بەوجۆرە مەبەستیان پێکا و دەسەڵاتی هەردوو ڕۆژهەڵاتی نزیک وناوەڕاستیان خستە ژێر چنگی خۆ. ئەگەرچی داگیرکەران بەچەند قۆناغێک توانیبان خۆ بەسەر ئەو هەرێمەدا بسەپێنن، و شێوە و باری دەسەڵاتیان لەناوچەیەک بۆ ناوچەیەکی تر جیاواز بوو، لەئەنجامی کار دەسەڵاتیان بەسەر گشت ناوچەکە سەپاند و بەشبەشیان کرد، و نەتەوەکانیان لێک داپچڕی، و تەنانەت توانیبان قەوارەی یەک نەتەوەییش تێکشکێنن و چەند وڵاتی خێڵەکی و ئاینزایی لێ پێکبهێنن. بۆنموونە ئەوەی بەنەتەوەی عەرەب کرا. لەلایەکی ترەوە بە بزواندنی بیری نەتەوایەتیش توانیویانە لەڕێبازە سەرەکییەکەی ئیسلامیان دووربخەنەوە، و پاشان بەهەمان شێوە توانیویانە نێوانی تەنانەت یەک نەتەوەیش بشێوێنن و بە گوێرەی جیاوازی تیرە، ئاینزا و پەلپی تر هەستی نەتەوایەتی لەناخیاندا بمرێنن.

سەرئەنجام ئەو دروشمەی یەکێتی ئیسلام کە لە قورئاندا دەفەرموێت: " إنا خلقناكم من ذكر وأنثى، و جعلناكم شعوباً وقبائل لتعارفوا، إن اكرمكم عند الله أتقاكم" لەبیرچووەتەوە و ئەمڕۆ لەبری ئەو بەپێچەوانەوەیە، وەک ئەوەی بڵێت: ئێوەمان لە نێر و مێ بەبوو هێنا و چەندەها گەل و خێڵمان لێ پێکهێنان تا یەکدی زویرکەن و برایەتی نەمێنێت و هەر تاخمەی دەوڵەتێک بۆخۆی دامەزرێنێت و ئاڵای خۆی هەڵکات و سنور و سروودی نیشتیمانی تایبەت بەخۆی دانێت و لەشکر پێکەوەنێت و بەگژ یەکدا بچن و ماڵی یەک وێرانکەن تا ژیار و مرۆڤایەتی سەدان هەزارساڵ بەرەودوا بگەڕێتەوە و بیری تۆڵە و ئاژاوە بەسەر گشت لایەکدا زاڵبێت.

گوتمان داگیرکەر بەئامانج گەیشتن و یەکێتی ناو کۆمەڵانیان تێکدا. ئەو یەکێتییەیش تێکچوو کە ئیسلام بناغەی کوتا. هەروەها بەئامانجی پتر تێکدانی بەشەکانی تری ئەو یەکێتییە تائێستا هەر دەکۆشن. لەڕاستیدا خۆ لەم باسەدان و وەبیرهێنانەوەی ئەوتۆ باسمان بۆ ئەوە نییە کە ئێمە هەستی ئاشکرا و بنبڕی خۆمان بەرانبەر بە کێشەی کورد و بوون یان نەبوونی ئەوان بە خاوەن دەوڵەتی خۆ، و گەیشتن بەمافی جارەنووس، یان نەبوونی بێت. ئەوە کێشەیەکە بەرودوا بە بەرۆکی خودی کوردەوەیە، و هەر دەیشبێت ئەوان بەو پێیەی خۆیان دەیانەوێت بە ڕێگەچارەی کێشەکەی خۆیان بگەڕێن.

بەڵام ئەوەی دەمانەوێت تەنها یادکردنەوەی چۆنێتی هەرێم و چۆن هەست بە برایەتی و یەکێتی ماوەی ئەو چەند سەدەیەیە کە ببوە هێز و هۆی پێشکەوتن و ژیار و جۆش و خرۆشی ئەم هەرێمە. ئەگەرچی کەموکووڕی لێرە و لەوێ ڕوویدابێت یان ناڕەوایی لەگەڵ نەتەوەیەکدا کرابێت،

www.koskikurd.com

بەدرێژایی ئەو جەند سەدەیە کۆمەڵگەی ئیسلامی هەر ڕوو لە پێشکەوتن بووە تا ئەو ئاستەی بوون بە خاوەن ژیارێک بەدرێژایی ژیانی مرۆڤایەتی نابێتەوە. سەرەڕای گشت کەموکووڕیش هەر خاوەنی پەیڕەو و پرۆگرامی ڕوون و ئاشکرابوون و پەیوەندی نێوانیان لەسەر ڕەوشی هەڵسەنگاندن بووە و تاکە یەک سەنگی پێوانیان بۆ ڕەوابوون ونەبوون بەکارهێناوە. بەڵام ئێستا کە باس دێتە سەر نەتەوەی عەرەب، وەک ئەوەی لێکۆڵینەوەکە ئاماژەی پێداوە ... دەپرسێت کە، ئەو نەتەوەیە لە چیلایەکە؟... دەشێت ئەو بیست و دوو دەوڵەتەبن کە بەسەر پانتایی نیشتیمانی عەرەبیدا پەرژن؟... دەشێت ئەو عیراقەبێت کە نەتەوەی کورد لێی بەگلەییە. ئایا دەشێت عیراق بریتیبێت لە نەتەوەی عەرەب و نەتەوەی کورد لێی بەگلەیی بێت، یان عیراقییەکان و کوردیش وەکییەک کوشتەی دەستی ئەو داگیرکەرانەن کە لەبنەڕەتدا هەرێمەکەیان لێ بەشبەش کردن و بە پلانگێڕان و پشتگیری لایەک دژ بەویتر، و هەروەها بەپێچەوانەوە دەستیان بەسەر گشت لایەکدا گرت، وەک ئەوەی لە ڕێکەوتنەکەی "سایکس - پیکۆ"ی ساڵی ١٩١٦ بەدواوە بوو تا ئەمڕۆ؟
....

ئەوجا دەشێت نەتەوەی عەرەب نەتەوەیەکی بەرەچەڵەکبێت، و دەشێ کامەبێت بناغە و ڕەوشی نەتەوایەتی ئەو، و پاشانیش دەبێت هەڵوێست و ڕەفتاری ئەو چیبێت بەرانبەر بەمافی چارەنووسی کەمەنەتەوەکانی لەگەڵیدا دەژین؟... دیارە ئەوە پرسیارە وەڵامی هەر دەبێت .... لەڕاستیدا ئێمە لەم هەرێمە بە قۆناغێکی گشتی و هەمە چەشنەی زۆر گەندا تێدەپەڕین. لەوانە گەندەڵی باری نەتەوایەتی و چەواشەبوونی کاکڵەی واتا و پێوانەی ڕاستەقینەیەتی ... گشت ڕەوشە ڕامیاری و ئابوریەکان ئاوەژوون ... باری ڕەوشت و کولتور چەواشە و سەنگ و تەرازوی گشت جۆرە هەڵوێستێک بزرە .... لێرەیشدا پرسیار ئەوەیە کە ئایا دەگونجێت لەهەلومەرجێکی ئەوتۆ ناجۆردا ئەو پرسانە بورووژێنین کە لەڕاستیدا دەبوو ئەنجامێ بۆ کار نەک هۆ ؟.... گونجاوە ئەگەر ئەو هۆکارانە پشتگوێخەین کە بوونە مایەی جۆرە ئەنجامێکی گەندەڵە و تەنها ئەنجام بخەینە بەر باری لێکۆڵینەوە و بەرێکوپێکی دابمەزرێنینەوە ؟... یان ئەگەر بێتو ڕێگەچارەی کارەکان بە پێچەوانەی پرسیارەکانی سەرەوە بن دەبێت وەڵامی سەرەکی ئەوەبێت کە بۆچی کورد دەوڵەتی خۆی نەبێت؟ مارۆنییەکان دەوڵەتی خۆیان نەبێت؟ و ئانانیاکان دەوڵەتی دەوڵەتی خۆیان نەبێت؟ یان گشت ئەو مرۆڤانەی خاوەن شێوە ژیانی تایبەتی ڕەگەزی یان بیر و بۆچوونی ئاینی و خێڵەکین وەک کەسانی تر نەبنە خاوەن دەوڵەتی خۆ ؟... بە پێی ئەو هەلومەرجەی کە لەبەردەستدا هەن پێویستە وەڵام "بۆنا" بێت، چونکە وەک گومان گشت یەکێک لەو تاخمانە، مەزنبن یان بچووک پێویستە دەوڵەت بۆخۆ پێکەوە بنێن. خۆ ئەگەر کێش و پێوانە و ڕەوش و دیدەنی گشتی و دیسپلین لە ئایندەی هەرێم و پێشبینییەکانی داماڵرێت؟ ئەوا لە چەرخی ئەوتۆ گەندەڵدا، گشت شتێک دەگونجێت و دەبێت بەوەی پێشینیان گوتوویانە: ئاو یەکسانە بە تەختە.

سەرلەنوێ دێینەوە سەر باسی لێکۆڵینەوە. هەمان ئەو لێکۆڵینەوەیەی لە بەڵێنی ئەتاتورک و پەشیمانبوونەوەی پاشان و زۆر دڕندانە قەڵاچۆکردنی کوردەکان دەدوێت. لەو پەندە دەدوێت کە بە یەکێک لەزەقترین بەڵگەی زیندووی درۆکانی ئەتاتورک دەژمێردرێت کە گوایە ڕێگەچارەی گشت جۆرە کێشەیەکی گرتووەتە بەر، چ کێشەی مافی کەمەنەتەوەبێت یا کێشەی خۆیان وەک نەتەوەی خاوەن دەسەڵات .... ئاوڕدانەوە لەباری ئەمڕۆی تورکیا ... دەریدەخات کە نەتەوەی تورک لە پەردە بەولاوە چیتر نییە بەدەست ئەو داگیرکەرانەوە کە دەیانەوێت ئەو هەر بەخۆی تێکبدەن .... ئەویان کردووە بە جۆرێک باری ناهەمواری نەتەوایەتی میللەتی کورد لێی بەگلەییە.

کورد بێ ڕچاوکردنی ڕەگەز و بۆچوونی ئاینی هەر وەک عەرەب بێ ڕچاوکردنی ڕەگەز و بۆچوونی ئاینی، هەروەها ئێرانییەکان، هەروەها تورکەکان، هەروەها ئەفغانییەکان، هەروەها بەربەر ...، گشتیان شەپۆلی یەکێتی و ئازادی و سەرفرازی مرۆڤایەتی کردوونی بە یەک و خستوونیەتە سەر تایەکی یەکسان و یەک پێوانە و یەک ڕەوش. تا ئەوکاتەی پەیوەستی ئەوبوون، دووربوون لە نشوستی و کۆیلەیی، بەڵام گشت ئەو بێدرەتانی و لاوازی و ژێردەستەییەی تووشی بوون هۆی ئەوەیە کە پشتیان کردە ئەوەی لە سایەیدا بەهێز و یەکگرتووی کردن.

بەهێز ئەوکەسەیە کەمافی کەسانی تر بەچاکی بپارێزێت، و جێی باوەڕیش ئەوەیە کە مەردم بە دڵنیاییەوە مافی پێ دەسپێرن، بەڵام کەسی بوجەڵە و لاواز و خوێڕی ...، هەر ئەو جۆرە نێن قۆڵی کەسانی تر دەبڕن و مافیان پێشێل دەکەن. بێگومان لێرەدا مەبەستمان تاکە کەس نیە بەڵکو خودی نەتەوەیە. جونکە کە عەرەب وەک نەتەوەیەکی یەکگرتووی بەهێز و پڕ باوەڕ بە یەکێتی و پەیامی مرۆڤایەتییانە تا ئەو ڕادەیەی بتوانێت هاوشان لەگەڵ نەتەوەکانی تر خۆ بگونجێنێت و لەنێو پەیامەکەیدا بتوێنەوە، هەر دەبێت ئەو توانای دان بە مافی کەسانی تردا نانی هەبێت، تەنانەت ئەگەر بە جودابوونەوەیشیان بێت .... خێڵ و میللەتان پۆل پۆل ڕوویان لە ئاینی خودا کرد، جونکە ئاین بۆ گشت بوو نەک تەنها بۆ عەرەبی خاوەن ڕەگوریشە و بە ڕەچەڵەک.

ئەگەر ئاین بەتەنها بۆ عەرەب بوایە ئەوا وەک ئیسرائیلییەکانی لێدەهات "ناڵێین جولەکە، چونکە وشەیەکی فراوانتر دەگرێتەوە". خۆ ئەگەر عەرەب لەپێناو ئایندابن ئەوا دەبن بە: (خیر أمە أخرجت للناس تأمر بالمعروف و تنها عن المنکر) « واتە جاکترین کۆمەڵگای هەڵکەوتووی ناو مرۆڤایەتی، فەرماندەر بە چاکە و بەرگر لە بەدکاری » و زۆر لەکەس ناکەن بۆ گۆڕینی ئاین و بیروباوەڕ، یان پێناسەی نەتەوایەتی و میللەت و خێڵ و ڕەنگ ... هتد.

ئێمە لەو سەرجاوە ڕوونەوە دەڕوانینە لێکۆڵینەوەی کورد و کوردستان، نەک لەسەر ئاستی ڕچاوکردنی ئەو ستەمەی چەشتوویانە و هێشتا هەر دەیچێژن لەدەس ئەم ڕژێمە یان ئەوی تر. سەرئەنجام ئەوی ئەمڕۆ دەیچێژن هەر ڕەنگدانەوەی ئەو کارەساتانەیە کەدوێنێ و پێشتر میللەتی عەرەب پێش کورد لەدەس داگیکەرانی چەشت. بەڵام دیارە ستەمدیدەی تەسکبێن بە هەمان ڕادە

www.koskikurd.com

و شێوە داخی دڵی خۆ بە کەسانی لەخۆ لاوازتر دەڕێژێن...، جا بۆیە دەبێ نەتەوەی عەرەب بۆ لێکدانەوەی مافی کەمەنەتەوەکان و پرسی چارەنووس ڕوونبینانە لە کارەکە بڕوانن، و چاو ببڕنە ئەو خاڵە پۆزەتیڤانەی ساڵەهای ساڵ و تەنانەت تا ئێستایش بەهۆی باری کۆیلەیی و بندەستی کۆلۆنیالیزمەوە لێیان بزربوو. نەک تەنها ئەو تاوانکارییانە ببینن کە ئەم ڕژێم یان ئەویتر، لێرە و لەوێ بەناوی ئەوەوە ئەنجامی دەدەن.

تەنها پەرەسەندنی ئاسۆی دیموکراسی لەهەرێمی عەرەبیدا پشتوێنەی ڕاست دابین دەکات بۆ کۆکردنەوەی گشت گەلان لە یەک کۆمەڵدا ئەگەرچی (کەمایەتی) بەڕێژە کەمیشیان تێدابێت.

پێناسەی هەرێم، بوون، ماک، مێژوی هاوبەش و ئەو شەپۆلەی لێکی کۆکردنەوە و یەک میللەتی لێ پێکهێنان، گەورەیی و بوون بەخاوەن ژیارێکی مەزن و پەیامی مرۆڤایەتی بەرز .. هەرئەو بارەیە ژیانی هێمنی و ئاسوودەیی لە هەرێمدا بەرپا کردووە و ئەوتۆ کاری کردووەتە سەر ئەو میللەتە شان بدەنە بەر لێواری ئەو پایەیەی دەبێتە هۆی ڕاگرتنی کۆشکی مەزنی مرۆڤایەتی و ڕێزگرتنی مرۆڤ لە مرۆڤی تر و هەست بە یەکسانی و دادپەروەریش دەکاتە بەردی بناغە.

بەڵام دوورکەوتنەوە، نامۆیی و ڕووکردنە هەندەران و خۆ دوورگرتن لەپێناسەی هەرێم، لە بوون و ماک، لەو گوژمە بەتینەی ئەمڕۆ هەیە، لە چڕی(واتە ڕێژەی پەرەسەندنی ئەو لە گشت کات و شوێندا) خۆی لەخۆیدا لێکبچڕان و ماڵوێرانی و ڕەنج بەبابوونە نەک ژیار و ئاوەدانی. هەرچیش ئەو جۆرە گفتە بیگرێتەوە ئەوا گونجاوە لەگەڵ ئەو بیری نوێسازی و عیلمانییەتەی دەبێتە پەردە بۆ شاردنەوەی جۆرەها پلان و مەبەستی بۆگەن تا بناغەی میللەتی پێ هەڵتەکێنن و بەجۆرێک لێکی دابپچڕن هەتاهەتایە لەژێر باری داگیرکەراندا بناڵێنێت.

بەپێی شیکردنەوەی واتای ئاسایی مەبست، دەوڵەتی نەتەوەیی لەخۆیدا یەک قۆناغی تایبەتە بۆ پێشکەوتنی میللەت وگەلان. جا لەوتۆ قۆناغیشدا کە پێشتر و هاوکات بە بیر و بۆچوونی بەرفراوان و یەکانگیر و یەکجار گونجاوە باڵی کێشابوو بەسەر مرۆڤایەتیدا، گەل و نەتەوە و خێڵی جوراوجۆری بەیەک شادکرد. بیری نەتەوایەتی بۆ ئێمەی عەرەب لەم هەرێمەدا هەر لەزۆر کۆنەوە و لە قۆناغی پێش ئیسلامیشدا هەبوو، بەڵام ئیسلام خستیە نێو قەوارەیەکی تر و ڕێڕەوی زۆر پێشکەوتوو و باڵا و گونجاوتری هاوشان بە بەرەوپێشچوونی مرۆڤایەتی.

بەوجۆرە نەتەوەی عەرەبی خۆی پێوە گرێدا و شانبەشانی میللەت و نەتەوەکانی تر ئاڵای ئیسلامیان بەرزکردەوە و پەرشکردنی پەیامیان گرتە ئەستۆ.

بەڵام ئێستا لەبارودۆخی نالەباری وەک ئەم چەرخە، هەروەک پێشتر گوتمان، ئەو پرسە جۆرێکی ترە و هەمیشە لەگۆڕاندایە. ئەگەر عەرەب بۆی هەڵکەویت لەپێشدا یەکبگرن و دووبارە چەشنی شۆڕشێکی ڕێکوپێک پەیام بگرنەوە دەست، ئەوا پێویستە هیچ گیروگرفتێک نەمێنێت، و کەمە نەتەوەکان لە مافی چارەنوسیش بەولاوەیان دێتە دەست. لێرەیشدا مەبەستمان لەوەیە

www.koskikurd.com

پشتگیری ئەو (کەمە) نەتەوانە بکەن تا ببوژێنەوە و لەستی ڕابوردوویان ڕاپەڕێن و لەو ستەمەیان دەرکێشن کە گیرۆدەی کردوون و گشت جۆرە هاوکارییەکی(ماددی و مەعنەوی) بکرێن تا پێناسەی ئاسایی خۆیان بکەوێتەوە دەست، و پاشانیش بتوانن جودابنەوە و دەوڵەتی ئارەزووکراویان دامەزرێنن. وەکتریش سەرپشک بکرێن لەوەی ئەگەر ویستیان ببنە بەشێک لە میللەتی ئەوان.

خۆ ئەگەر بوترێت یەکێتی عەرەب دەبێتە هۆی زیانی مەزن و پێشێلکردنی مافی نەتەوە بچوکەکان و مافی جارەنووسیان ئەوا بەتەواوی پێچەوانەی ڕەوش دەگرێتەوە، چونکە هەرچ جۆرە درزێک بەکەوێتە ناو ڕیزەکانی میللەت دەبێتە هۆی جودابوونەوە و دەرکەوتنی جۆرەها کەمایەتی. ئەوجا بەش بەشی تری لێ دەبێتەوە، و درزیش درزی تری تێدەکەوێت تا دەگاتە ئەوەی درز و جوداخوازی بکەوێتە ناو بەر و پشت و خێڵ، و لەو بارەیش گرانتر ئەوەیە کە بگاتە ناو خێزان. ئەمانەن هەڵوێستی وێرانکەر و ئەو تایەفەگەرییانەی کۆلۆنیالیست دەیەوێت هەرێمی پێ تووشکات. ئەگەرچی تووشیشی کردووە.

بەرانبەر بەوە دەبینین بە یەکبوونی ئەو ئۆمەتە و کۆکردنەوەی گشت گەل و میللەتانی هەرێم لە یەک دەوڵەتی ناوەندا بوە مایە بۆ پێشخستنی هەرێمەکە، و یەکێتییەکە گشت بار و ڕواڵەتە(ماددی و مەعنەوی)یەکانی ئەو ئۆمەتەی گرتەوە تا بەگشتی پێشکەوتن، و ڕەنگدانەوەی ژیاریان بوو بە چرا بۆ گشتمرۆڤایەتی.

سەرئەنجام نامانەوێت زۆر لەسەر ئەم باسە بڕۆین، و بەوڕادەیەی لەتوانادابوو بەکورتی و پڕو پوختە بیر و بۆچوونی خۆمان وەک پێویست دەربڕی تا گشت جۆرە گومان و تارمایی ڕامالین لەسەر ئەو کێشەی کورد و کوردستانە کە ئەم بەرهەمە باسی دەکات.

لەوانەیە بگوترێت، پێشەکییەکە بەکەموکووڕیە و بەربڵاو بۆ باسەکان دەچێت، ئەوە ڕاستە چونکە ئێمە هەرگیز نامانەوێت خۆ لە شیکردنەوەی ئەو هەڵقورتێنین. شیکردنەوی باسەکانی ئەم لێکۆڵینەوەیە زۆر بە ڕوونی باسی کراون، و ئەوەی لای ئێمە مەبەستە تەنها کاکڵەی باسە، و ئەویش بریتییە لە مافی چارەنووس و دامەزراندنی دەوڵەتی کوردی.

وەکتریش ڕوونمانکردەوە کە پێویستە ئەو مافە بەپێی ئەوجۆرە سەنگ و پێوانەیەبێت کە ئەمڕۆ هەن و زایدەی هەمان ئەم هەرێمەن. هەروەها لەسەر ڕۆشنایی پێناسە و ماک و بوونی ئەوەوەبێت و هیچی تر.

سەرئەنجام ئەوەی بەرودوا مەبەستی ئێمەیە ئەم لێکۆڵینەوەیە بخەینە بەرچاوی خوێنەر(کادر)ی تێکۆشەر.

بەشی کۆڵینەوە

ئاماژە

لێمدەخوازن ئاماژە بەهەندێک لەو نووسینانە بدەم کە دەمخەنە سەر ڕێی خۆهەڵقورتاندن لەکێشەی کورد کە لەخۆیدا ڕەوشی توێژینەوە و پشتگیرییە لەخواستی مرۆڤانەیی کورد. ئەوە جۆرێکە لەو تایبەتمەندییانەی من شانازی پێوە دەکەم. فیز و هەندێک دەسکەوتی بێبایەخ پشتگوێ خستن ئاسانە، بەڵام هەرگیز ناکرێت ڕوو لەوجۆرە تایبەتمەندییە وەورگێڕین کە دەکەوێتە ئەستۆ، ئەگەرچی ئەوانە مرۆڤ بەر پلار و مەترسی تانووت و توانجش بخەن، هەرگیز من دەست لەکاری ئەوتۆ هەڵناگرم.

کارنامەی لەخۆدا ئەوتۆ پڕ و پوختە دەبێ لەبەرچی پێویستی بەمجۆرە پێشەکییە هەبێت؟ دیارە بۆ ئەوەیە کە، ئەو بەهرانەی ئەندێشەی گشتی جیهانی چەپڕەوان لە هیچی نەبوو دەیبارێنن بەسەر گەلانی تردا ڕاستەوخۆ پرسی نەتەوایەتی گەلی کورد ناگرنەوە.

کەواتە کورد شایانی ئەمجۆرە پشتگیرییە. من نامەوێت بۆ پشتگیری لەمافی کورد ڕووبەڕووی کۆنسەرڤاتیڤانی جیهان بم، یان خۆم بخەمە بەرانبەر بەو ڕامیار پیشانەی هەڵی هەڵکەوتوو و نا هەڵکەوتوو دەقۆزنەوە و بەگوێرەی ستراتیجییەتی تایبەت بە خۆ سوود و زیان و خاڵی بە کاکڵە یان پووچەڵی گشت بزووتنەوەیەک، هەڵدەسەنگێنن. بەرەی ڕاست باوەڕی بەمافی گەلان نییە، ئەویش و پیاوانی پۆلیتیکزانیشی تا ئەو ئاستە پشتگیری لەمافی میللەتی کورد دەکەن کە سوودی تایبەتی بۆ ئەوان هەبێت، ئەگینا وەکتر پشتی تێدەکەن. ئەوانە تا ئێستا هەر ئەوتۆبووە هەڵوێستیان[1]. خۆ ئەگەر ئەوجۆرە هەڵوێستە ڕەوشتیش نەبێت ئەوا بیرتەسکی دەنوێنێت. لەوانەیە پۆلیتیکزانی کورد بتوانن دەرگا بۆ گفتوگۆی ڕامیاری لەگەڵ ئەوجۆرە پیاوانە بکەنەوە، بەڵام نە من و نە ئەوانەیشی لە ئاستی مندان دەتوانین زمانێکی هاوبەش لەگەڵ ئەوجۆرە بدۆزینەوە.

هەمان شێوە نییە ئەگەر ڕووی دەم لە کەسانێک بکەین خاوەن سەرجاوەی باوەڕبن بە مافی چارەنووسی گەلان " لە بوونێکی سەربەخۆ، لە ئۆتۆنۆمییەکی خاوەن بڕیار و دەستەبەر و دەزگای ڕامیاری تایبەتدا، خاوەن سپا بەوپێیەی گەل شێوی بەڕێوەچوونی دیاری دەکات". ئەم چەرخە ساویلکەیی جارانی ترۆ کردووە، و هیچ باوەڕێک بەو سەربەستییە ناکرێت کە بەگوێرەی ئارەزووی کەسانی تر ببەخشرێت، یان بەڵێنی سەرزارەکی و تەنانەت بە ڕەشکردنەوەی چەند

F ـ 1 ـ لەوانەیە مەبەست پشتگیری نیکسۆن و کیسنجەر بێت لەبزوتنەوە چەکدارییەکەی کوردی عێراق کە لەم پەرتووکەدا ئەنجامی دیاریکراوە.

لاپەڕەیەک بێت. گشت یەکێک لە گەلان، گشت تاخم و گرۆیەک تەنها باوەڕیان بەو جۆرە ئازادییە دەهێنن کە خۆیان دەتوانن داکۆکی لێ بکەن.

ئای کەزۆرن ئەوانەی سەربەستی بۆ گەلی خۆ (یان گەلانی لانگیریان) دەخوازن بەڵام لەئاستی کەسانی تر، بەتایبەتی ئەوانەی ژێردەستەی خۆیانن خۆ گێل دەکەن. گشتمان ئەو دروشمەمان بیستووە کە لەسەر زاری دەرەبەگانی سەدەی نۆزدەهەم بوو: (کەئێمە لەسەنگەری نەیاریدابوین بەپێی بیروباوەڕی خۆتان ئازادیتان لێ دەخوازین، و کە دەسەڵات بەدەست ئێمەوە بوو ئەوا بەپێی ڕەوشی خۆمان لە ئێوەی دەشارینەوە)، "هاوهێڵی کێش ڕوونە ـ لێرەدا، دەخوازین؛ ئەوە لەکاتێکدا ئێمە لەژێر دەستی ئێوەبین، ئەو خاڵەتان دەهێنینەوە بیر کەدەبێ بەپێی ڕەوشی ئازادی گەلان بۆ سەربەخۆییمان بکۆشن، بەتایبەتی کەئێوەن سەرکردەی میللەت. پێویستە بەپێی ڕەوشی خۆتان و لەبەر ڕاگرتنی سۆزی نیشتمانپەروەری، و یەکێتی نەتەوە و پاراستنی دەسکەوتەکانی میللەت گوێنەدەنە فرمانی سەرکردە. خۆ ئەگەر ئازادی بەدەستی ئێمەبوو، بەهەمان ئەو هەستی نیشتیمان پەروەری و پارستنی یەکێتی نەتەوە و گشت جۆرەکانی پێداویستی، ئازادی لەکەسانی تر قەدەغە دەکەین. پێویستە هەستی نەتەوایەتیتان بەپێی ڕەوتی جیهانی لەپێناو ئێمەدابێت، بەڵام هەستی ئێمە سەرووی گشتە" و پڕ بەدەم هەر ئەو دروشمەی پێشینانمان دەڵێینەوە؛ هەمیشە نیشتیمانم خاوەن مافە، و نیشتیمانم سەرووی گشتە[2].

ئەمجارەیش دەیڵێمەوە کە؛ زۆرستەمە گەر بتوانرێت زوبانێکی هاوبەش لەگەڵ ئەوجۆرە کەسانەدا بدۆزرێتەوە کە خۆیان بەئاگان لە ئاڵچاغی بیر و ڕەوشتی خۆیان و ئەو هەڵوێستی ڕیاکار و ئەهریمەنانەی تاکو دوێنێ بێ ئابڕوو لە بەرژەوەندی ستراتیجییەتی ڕامیاری خۆیاندا بەکارهێناوە، هەمیشە زۆر بێ ئابڕووانە هەست بەهەڵەی کەسانی تر لەپێناو هەمان بەرژەوەندی ستراتیجیەتی ڕامیاری خۆیاندا دەخەنە گەڕ. هەڵەبێت یان ڕاست ئەوان ئەموئەویان بەدەستی ئەنقەست پێ سوک کردووە. بەڵام ئەوە ناگەێنێت کە شانۆ بێبەشە لەو جۆرە پیاوچاکانە کە وزەی بیروباوەڕ یەکجار بێفیزی کردوون، یان ئەوانەی بە بەڵێنی درۆ، یان تەڵە و داو و دروشمی ئایدیۆلۆجی ئاوەژوو لەخشتە دەبرێن، و خۆ بەدەستەوە دەدەن نەبا بە دەرەبەگ و " نۆکەری ئێمپریال"ی ناو ببرێن، و زۆری تری لەو بابەتە کەمن لێیان بێ ئاگام. لەمێشکی مرۆڤدا هەزار و یەک فێڵ و تەڵەکە هەیە. وەک مێشکی مرۆڤ بۆتەیە بۆ تاقیکردنەوەی هەزار و یەک فێڵ و تەڵەکە، ناتوانم مێشکی مرۆی تێکۆشەریش لەو جۆرە فێڵە بەدوورکەم.

دیارە بەرایی تێکۆشەران هەر لەهەڕەتی لاویدا ڕێگەی کێشە دەگرنەبەر، ئەوەیش (کەناڵێم نابەجێیە) بە سەرگەرمی دەبێت. ڕۆژگار هۆی بزوێنەری ئەو هەستەی لەیاد بردوونەتەوە. ڕێبازیان هەتدە لا بەجێیە هیچ شتێک کاریان تێناکات ماوەی پێداچوونەوە بەخۆ بدەن؛ نەڕەخنەی بەجێ

F ـ 2 - (Vaaterland Uber Alles!) گوایە وتەی هیتلەرە.

وەردەگرن و نە ئامادەن لەو هۆکار و هەل و مەرجە بکۆڵنەوە کە سەرەتا ئەوانی خستە سەر ئەو ڕێگەیە. نە هێنی ئەو ڕاستییە کە سەرکردکان توانای گۆڕینی ئەو پەیڕەو و پرۆگرامە ورد و سەرەتاییانەیان دەبێت، و نەلە ئاستی کۆڵینەوەن لەو هۆکارانەی لەکاتی پەسەند کردنی ڕێبازیاندا لێی نەگەیشتبوون، و نە ئەوەی بارودۆخ یان ڕۆژیان لێ گۆڕیون. ئەوەی پێی پەیوەستبن جۆشی تایبەتی ناخ و ژیانی خودی مرۆڤە کە بووەتە هۆی لەخۆ بووری، و لەدەستدانی زۆر تایبەتمەندی و مایەی دەسکەوت و خۆشی. یان بوویێتە هۆی گیانبەختی(شەهیدبوون)ی زۆر دۆست و لەناوچوونی زۆر دوژمن؛ ئەوانەی لە یەک جۆرە هەست و باوەڕدان کە یەکبگرن جۆش و خرۆشی مرۆڤانەی زۆر بەتین و پێویست لێکیان دەئاڵێنێت. لەخۆ داماڵینی ئەو جۆرە پەسەندکارییە زۆر ئاسان نییە.

ڕێباز یەکێکە لەناو زۆردا. هیچ گومان لەوەناکرێت کە کێشەی ئازادی نەتەوە (بەزۆری میللەتی خۆ) کردن بە ڕێباز ڕەوایە و بەرزترین پلەی تێکۆشانە. هەروەها خولیایی بوون بەنەتەوەوە لەچۆشی جیهانچێتی و پەیوەستی ئاین بەهێزترە، بەڵام هەندێکجار ڕوودەدات ئەوجۆرە سۆز و هەست بزوێنەرە تێکەڵ بە هەڵوێستی بێ لێکدانەوە بێت. لە ئەنجامی ئەوجۆرە تێکەڵبوونەیش پرسەکە بە پەڵپ و بەهانەی ناجۆر دەخاتە قاڵبێکی ئاڵۆز و نابەجێی ئەوتۆوە بەزۆری ئەنجامی ئاوەژوو بدات، و هەر ئەوانەیشن دەبنە تاو و چۆش بۆ بزوتنەوە. سەرئەنجام پشتگیری لە دەسەڵاتی تاخمی ئەوتۆ لەخۆدا دەسەڵات بەخشینە بە کۆڕی کادێر و ڕابەرانی. هەر کە گومان بکەوێتە دڵی یەکێکیان ئەوا خۆی لەناو کۆمەڵە مرۆڤێکی هاوکاری ئەوتۆدا دەبینێتەوە، بیخەنە سەر ئەو باوەڕەی هەرگیز هەڵەی بەچاو نەدیبێت. هەروەها دەگونجێت ژمارەیەکی زۆر لە ئەندامان بهەمان هەست و دیاردەوە لە یەک بازنگەدا یەکبگرنەوە. ئەوسا هەر بەوکەسە خاڵی گۆمان لەمێشکی ڕادەماڵن کە باوڕ بەوە دەکات کە دەیبینێت.

وەک زۆرن ئەوانەی تەنها بە خۆپەرستی (وجودی)یانە و میکافیلییەت و ستراتیجییەتی بوونی خۆیان تێدەکۆشن(لێرەدا لێپرسینەوە پێویستە، و لەوانەیە بێبایەخ نەبێت چونکە ئەوجۆرە هەنگاو لە تاریکیدا هەڵدێنن)، تێکۆشەریش هەن لەخۆبووری و دڵپاکی کارێکی ئەوتۆی تێکردبێت ئەو جۆرە ئارەزوو و هەستە دەروونییە پاک و تەنانەت هۆکارە ڕاستەقینانەی لەبیر بردبنەوە کە سەرەتا خستوونییەتە سەر ئەو ڕێگەیە. با ئەوانە بخەینەلاوە کە هەڵبژاردنی ئەو ڕێگەیە هیچکات پەیوەندی بەباری ڕەوشتی ئەوانەوە نەبووە، بەڵکو ئەوەیان تەنها زایەدەی هەندێک پێداویستی "زانستی" و باری سروشتی بووە. ئەوەیە دەردەسەری ڕۆژگار کە دەبێت تیمارکرێت، نەک هەستە نامرۆڤانەکەی ستەمکاران کەپێویستە بەگشتی و بەتوندی لەناوببرێت. خۆزگەم بەوانەی سادەن و دڵپاک. لەڕاستیدا گشت سەرەتایەک هەر بەرچاوکردنی بارەکانی ڕەوشت دەستپێدەکات. دەتوانین لەو ڕێچکانەی تر بکۆڵینەوە کە ئەوان بۆ خۆی هەڵدەبەستن،

ئەگەرچی کانگیربوونی ئەو جۆرە پێویستی بە چەندوچۆن نییە.

بەوجۆرە دەتوانین لەو کەسانە بگەین کە بەشێوەی گشتی مافی نەتەوایەتییان لابێنرخە. بە درێژایی مێژو ڕەفتاری حوکومڕان هەر ئەوەبووە. لای ئاین پەرستیش ڕەفتاری حوکومڕان گرنگ نییە چونکە خودا هەیە و تۆڵەی لێ دەکاتەوە. لای ئینتەرناسیونالەکانیش گرنگ ئەو مافەیە کە ڕژێم هەیەتی بەسەر مرۆڤەوە " ئیتر هەرچۆن دەبێ گرنگ نییە". ئەوانە ماف بەخۆ دەدەن پرسی نەتەوایەتی کورد بە هیچ بزانن، بەمەرجێک دڵنیابن لەوەی کەس خودا پەستی بۆ بەرژەوەندی تایبەت ناکات و بەرژەوەندی مرۆڤێکی کوردیش هەروەک ئەوانی تر پارێزراوە.

بەڵام کە بۆ مرۆڤ دەردەکەوێت مافی نەتەوایەتی زۆرگرنگە، و لەڕاستیدا کەس سەربەست نییە ئەگەر نەتوانێت بەشداری پێشخستنی کولتور و زمانی نەتەوەیی تایبەتی خۆی (زۆر شتی تریش)بێت. ئەگەر بەزۆر و بێ ئارەزوی خۆی کولتوری نەتەوەیەکی تری بەسەردا بسەپێن. هەروەها کە بڕوانێت بەرژەوەندی و خواست و ئاواتی نەتەوەیی کەوتووەتە ژێر دەسەڵاتی ڕەگەزێکی تر، ئەوسا بۆی نیە ئەوەی بۆ خۆی بەڕەوا ببینێت کە لەکەسانی تری قەدەغە بکات. ئەگینا کە پەرد لەسەر ڕووی خۆی لابدا بەڕاستی مەبەستی چەپەڵی وەک "خۆپەرستی، ستەمکار و خۆ سەپێنەر بەسەر کەسانی تر"ی شاراوەی ژێر پەردەی ئایدیۆلۆجی دەردەکەوێت. ئەو جۆرە ڕەفتارەی لە لای تاکە کەس پەسەند بێت هەرگیزکۆمەڵ نایسەلمێنێت. کێ هەندە گێلە بچێت بەدەنگی ئەو گورگەوە کە کە هاوار بۆ ڕزگارکردنی خۆی دەکات لە چنگ ڕاوچی کە هێشتا خوێنی ئەو بەرخەی بە کەڵبەوە ماوە کە ئەو لەتووپەتی کردووە؟. ڕێگەچارەی ئەو جۆرە فێڵ و تەڵەکەیە تەنها گەڕانەوەیە بۆ ئەو ڕێگە ڕاستەی هیچ ئاگری دۆزەخێک ناتوانێت بیسووتێنێت. هەڵوێستی ڕامیاری بەگشتی گیر و ئاڵۆزن، بەڵام ئەوەی ساکاربێت بەزۆری ڕەوشتین.

پێویستە هیچکەس گومان لەمافی چارەنووسی نەتەوەی کورد نەکات، چونکە ئەو گەلێکە بە دیاردەی یەکجار تایبەتەوە، و خاوەن زوبانێکی یەکجار تایبەت (با ئێرانیان هەر بۆخۆ بڵێن). لەسەر یەک پارچە خاکی لێک دانەبڕاو دەژین، و خاوەن کولتوری تایبەتن. دژن بەو تاوە کولتورییەی بەزۆر بەسەریاندا دەسەپێت. لەم چەند سەدەیەی دواییدا پتر لەهەزارجار خواستیان دەربڕیوە کەوەک نەتەوەیەکی یەکگرتووی خاوەن دەسەڵات و دامودەزگای تایبەت بەخۆ بژین، و دیانەوێت بڕیاری چارەنوسی ڕامیاری و سەربەخۆیی خۆیان بەخۆیان بێت. بێگومان کۆڵینەوە لە هەڵوێست و تاکتیک و ستراتیجییەتی سەرکردەکانیان بە نەنگ نازانم. ڕاستە کەموکوڕییان زۆرە. هەروەها کاری بەجێیە ئەگەر لەزۆر لایەنی تر بکۆڵینەوە، بەڵام نەتەوەی کورد خاوەن ئەو تایبەتمەندییانەن کە باسمکرد و ئەوانە لەخۆدا بەڵگەی بەجێن و بەهیچ کلۆجێک چەندوچونیان پێ ناوێت. ئەوجا هیچ چاودێرێکی وردبین مافی ئەوەی نابێت بەرپەرچی ئەو بۆچوونە بداتەوە.

کەواتە ئەو بێدەنگیە چییە لەبۆ مافی چارەنوسی نەتەوەی کورد لەلایەن ئەوانەوە کە دەمێکە

www.koskikurd.com

خۆیان بەختکردووە بۆ پاراستنی ئەوتۆ مافێک بە هیچ کلۆجێک بە بەڵگەتر نین لەوەی ئەمان هەیانە؟ چی ڕویدا وا لێی کشانەوە و دەڵێن ئەوەی پێیان دراوە لەهیچی کەم نییە و لەگەڵ خواستی خۆیاندا گونجاوە، بەڵام لەهەمان کاتدا ئەوە بۆ گەلانی تر بەکەم دەزانن؟ ئایا دەبێ کۆڵینەوە لە ژیانی ڕابوردوی سەرکردەکانی کورد و هەڵوێستییان چی بگەیێنێت، لەکاتێکدا هەمان ئەو ڕەخنەگرانە خۆیان فەرمویانە، تەکنیک و ستراتیجییەتی بزوتنەوە هیچ نابن بە کۆسپ بۆ بە ڕەوازانینی مافی چارەنووس؟.

زۆر بە ئاسانی، ئەوە لەبەر بێ شانسی، یانیش لەئەنجامی هەڵوێستی هەڵەیە کە کورد ئەمڕۆ بۆ مافی چارەنووس ڕوو لە دوو نەتەوە دەکەن ماوەیەک لەمەوبەر خۆیان دووچاری هەمان جۆرە کێشەی ماف بوون، و چەپڕەوی جیهانی لەسەر هەمان ئەو خاڵانە داکۆکی لێدەکردن. ئەمان سەرەتا دژ بەو تورکیایە ڕاپەڕینی کەماوەیەک بوو ئیمپریالیستانی ڕۆژئاوا دەیانویست دەستی بەسەردا بگرن و ژیانی پۆلیتیکی ناوخۆی ئەو هێشتا لە سەنگەری دژ بە چەپ بوو. پاشان و بە تایبەتیش ئەوکاتەی کورد دژ بە عەرەبی عیراق (کەمێکیش سووریا) هەستان گەلی عەرەب بەگشتی کە هێشتا داوی ئیمپریالیستی لەپێیان ئاڵابوو، بوونە پێشهەنگ بۆ لێدانی ئەم. کەواتە کورد بوونتە چەوساوەی بەردەستی چەوساوەکان.

واتە ویژدانی جیهانی لەئاستی پشتگیری چەوساوەکاندا خۆی تووشی گۆڵمەز وگیروگرفت دەکات، و هەروەها لەجۆری بیرکردنەوە و هەڵویستی ئایدیۆلۆجی و دیسان بۆ هەڵسەنگاندنی بار هەنگاو بەسەر ئەو سەرەتایانەدا هەڵدەهێنێتەوە کە هەڵگری جۆرەها ڕێوڕەوشی ڕەگەزپەرستی و پاشکۆ شۆڤێنیەتن. ...... کەواتەوە هەردەم ئایدیۆلۆج دەیەوێت ئەوە لەبیرکات کە مانەوەی چەوساوە ل هەمان قەوارەی تایبەتی خۆیدا هەمیشەیی نییە. "پرۆلیتار پارسا نین"، ئەوە ئامۆژگاری لێنینە. زۆرن ئەوانەی لەژێر باری ستەمدا دەناڵێن و پێویستییان بە پشتگیری هەیە بەڵام کاتێک لەڕاستی ڕەفتاریان وردبینەوە هەڵە و ناپەسەندییەکانی ژیانیانی یەکجار ناشیرینی دەردەکەون. چاک ئەوبارە باڵی کێشاوە بەسەر زۆر گەلدا. بەسەر ئەو کۆمەڵانەی مرۆڤی ئەوتۆیان تێدا هەڵدەکەوێت هەمەچەشنە و لەبری پیاوەتی زۆر زیان بە مرۆڤایەتی دەگەیێنن، و زۆربشن ئەوانەی خۆیان بۆ دیماگۆگی جیهانی شل دەکەن. ئەوجا سەرکردە هەمیشە خولیای درۆن و گوایە هەلێکە (لەبەر بەرژەوەندی میللەت)نابێ لەدەسچێت، جۆرەها فێڵ و تەڵەکە، بەدخویی و بێئابڕوویی دەنوێنن. بەڵام دەبێت بزانین کە هەر هەڵوێستی کاتییە دەبێت بە خووی هەمیشەیی.

هەمیشە خاوەن ئایدیۆلۆجی بۆ ئاسانترین ڕێگەچارە دەگەڕێت، و کۆمەک بە گەلی چەوساوە لەلای ئەو لەبەر تەنگوچەڵەمەی کۆیلەبوونی گەلی ژێردەست نییە. بەڵکو بەپێچەوانەوە، گەلی چاوساوە ئەو کاتە بە پیرۆز ناودەبەن کە هەستونەست، هەڵوێست، کولتور و کرداری ئێستا و ڕابوردوو و ئایندەی لەئاستی ڕێزدابن. گرنگ ئەوەنییە ڕاستەوڕاست لەبەر ڕواڵەتی

نێرگسییانەیان کۆمەک بەوان بکەین و هیچیتر. خۆ ئەگەر بچووکترین هەڵە لەوان دەرکەوێت ئەوا لێیان دەکەن بە ناڕەوایی و تاوان. بەتایبەتی ئەگەر ئەوەی بۆ لێکبدرێتەوە کە لەوانەیە ئەو گەلە چەوساوەیەیش ڕۆژێک ببێتە چەوسێنەری گەلی تر. جا ئەوە جۆرە زسایەکە لەلای "ڕەوشی ئایدیۆلۆجی ڕۆژ" ناشیرین کردنی ڕواڵەت و داماڵینی پیرۆزی لە پرسی ئەوان دەگەیێنێت، و چەوساوە هەر لەقاڵبی چەوساوەیی خۆیدا دەمێنێتەوە.

پێویستە بەرەنگاری ئەوجۆرەر لێکدانەوە نابەجێیانەبین چونکە زەمینە خۆش دەکەن بۆ هەڵهاتن لەڕیزەکانی جەنگی دژ بە ستەمکاری. دەبوو گشت ئەوەی ڕوشنبیرانی پێشکەوتنخوازی سەدەی نۆزدە و سەرەتای سەدەی بیست کردیان بۆ پشتگیری لە پۆڵۆنیای ستەمدیدە، و هەروەها دژ بە فاشستی و هەڵوێستی ڕوونی ڕژێمە فاشیستەکانی ناو پۆڵۆنیای ئازاد وەستان، بێبایەخ نەبوو، چی لەڕووی کۆمەڵایەتی و ڕامیاری ناوخۆ، یان لەبەربەرەکانێی ئەو شێوازی چەوساندنەوەیەی دەوڵەت لە ناو پۆڵۆنیا نەتەوەکانی[3] پێ هەڵلووشی. لەڕاستیشدا دەبوو ئەو جۆرە بیر و بۆچونانە پێش ئازادبوونی پۆڵۆنیا پەیدابوایە. ئەگەرچی چەوتوچێڵیش بووبن هەر پاکانە کراوە بۆ ئەو شێوە تێکۆشانەی گەلی پۆڵۆنیا کردی دژ بە هەڵوێستی ڕەگەزپەرستان. "ئەفسوس" لەتوانامدا هەیە زۆر لەو نموونانە بهێنمەوە.

" ئەو گەلەی گەلێکی تر بچەوسێنێتەوە، ئازاد نییە". پتر ئەو وتەیەی مارکس باری سیتراتیجی دەگرێتەوە نەک ڕەوشتی. مارکس ئەو نموونەیەی لەسەر گەلی ئایرلەندا هێناوەتەوە تا نیشانی بدات کە بار و پێویستی سەر شانی میللەتێکی جەربەزە تەنها ڕاگرتنی باری ڕەوشتی نییە، بەڵکوو سەلماندوویەتی کە بەریتانیا بە داگیرکردنی ئایرلەندا چینی ئینگلیزی سەری ئەوێی پڕچەک کردووە بۆئەوەی هەتاهەتایە ئەوان لەبندەستیدا بهێڵنەوە و خودی گەلی ئینگلیزی پێ شادکەن. من لەوباوەڕەدام زۆر هەڵوێستی تری لەوجۆرە بۆ شوێنی تریش بگونجێت، و دەشێت هەندێک جار بۆئەوەبچین کە دەست بەسەر میللەتێکدا گرتن لەسوودی گشت چینەکانی گەلی داگیرکەرە بێلەوەی ڕێ لەخەباتی چینی بێ تایبەتمەندی بگرێت. بەڵام ئەوتۆیش هەر کۆمەک نەکردن بە گەلی چەوساوە دەگەیێنێت بۆیە نابەجێیە، ئەگەرنا ئەوا دەبێ ڕیاکارانە بگەڕێینەوە بۆ ئەو "ڕاستیانە"ی خۆیان لەپێشدا دژی بوون، و لەبەر پشتگیری دۆستان بۆ نەیارانی بەهەڵوێستی ناڕەوشتیانەی دەبین.

دژایەتی داگیکەر، ڕەگەزپەرست و ئیمپریالیستی ئەوە ناگەیێنێت کە لەلای هەندێک بووە بە بیروباوەڕ(یان وەک دەریدەبڕن ئەوان لەسەر ئەو باوەڕەن). کەواتە ئەوە ڕاست نییە خوتوخۆڕایی و هەرلەخۆوە جولەکە، عەرەب یان ڕەنگ پێست و کەسانی تر بە پیرۆز و پاک و بێگەرد بزانین، و لەگشت کات و شوێندا پاکانەیان بۆ بکەین. خۆ ئەگەر بێگەردی ئێستا و ئەوانی پێشوو بەوپێیە

3 ـ F ـ ... نەتەوە ناپۆڵۆنییەکانی ... ، ... حوکمی تاکڕەوی ...

هەڵسەنگێنین و وەک گەوهەرێکی بەرزتر لە گرۆکانی تری مرۆڤایەتی دەرخەین، کەواتە ئێمەش دەکەوینە ناو هەمان گێژاوی هەڵە و بیروبۆچوونی ئێمەیش لەگەڵ بیر و بۆچوونەی ئەو ڕەگەزپەرستانە یەکدەگرێت کە دەڵێ؛ پێویستە ئەو جۆرە نەتەوە بێ هاوتایە بکرێت بە سەرکاری گەلان. دژبوون بە داگیکەر و ڕەگزپەرست و ئیمپریالیست ئەوەیە کە لەڕووی چەوسێنەری نەژادی گەل، یان چین و کۆمەڵێک بوەستین. پێویستە ئێمە دژبین بەگشت ڕواڵەتێکی داگیرکردن و چەوسانەوەی نەتەوەیی. کەواتە ئەگەر پێویستکات دەبێت بەوپێیە لەڕووی جوو، عەرەب و ڕەش پێستەکان ...و تەنانەت دژ بەکوردیش بوەستین. پارێزەرانی مافی مرۆڤ بەوجۆرە هەڵوێستی دژ بە گشت جۆرە ستەمکارێک دەردەبڕن، تەنانەت ئەگەر ئەو ستەمکارە یەکێک لەو نەتەوانەبێت کە کۆیلەیەتی پێشووی خۆی دەکات بە پەڵپ بۆ ستەمکاری ئەمڕۆی. نابەجێیە ئەگەر بیر لەوە بکەینەوە کە ئاسان نییە چنی چەوساوە لەخۆ بگۆڕێن و ببنە چەوسێنەر. زۆر ستەمکاری ئەمڕۆ لە ستەمدیدەکانی ڕابوردوون.

ئەوانە وامان لێدەکەن بەچاوی ڕەخنەگر بڕوانینە ئەو بەڵگانامانە کە بۆ پاکانە لەهەڵوێستی ناڕەوایی خوێیانی دەدۆزنەوە. جا پێویستە ئەو بەڵگە و پەڵپە درۆیینانەیان ڕسواکەین کە بەگوێرەی پێداویستی پاراستنی "یەکێتی نیشێیمان" دەیدۆزنەوە.

[لەبڵاوکراوەی لایەنێکی چەپی یەکێک لە وڵاتانی جیهانی سێهەمدا توانیم ئەم بڕگە سەیرە بخوێنمەوە، " پێویستە ڕەوشی مافی چارەنوس لەژێر ڕکێفی بتەوی یەکێتی نیشتماندابێت " «پەکوو » لەو وتە بەکارە. گوومان لەوەدا نییە کە ئەوانەی ئەو ڕەوش، یان وتەیەیان بڕیار داوە "چەشنی پەز گۆشەکراون و تەنها ملی ئەو ڕێگەیەیان گرتووە کەرژێم دەیەوێت، بارتکاسی پۆلیسی کارتکاس سەگی بافلۆنە. وادیارە ئاسانترین بەراورد لە مێشکی ئەوانەدا نەماوە، دەبێ ئەو وتەیە چی بگەیێنێت کە بەزۆر و نابەدڵ تەواوی میللەتێک لە پێکهاتەیەکی نیشتمانی ئەوتۆدا کۆکەیتەوە کەخۆت باوەڕت بە بوونی نەبێت. لەوانەیە هەبێت پشتگیری لەوە بکات، بەڵام چونکە ئەوە بوەتە خواست و ئاشکراکراوە، ناتوانن دایپۆشن و ئەوجا کارێک دەکەن ئەوە لەژێر دروشمی ڕوونی پڕفریودا بە تاخمەکانیان قووت بدەن، و زۆری تر. ئیتر با بەسبێت ئەوە ملکەچ بوونە بۆ ڕێبازی سەربەستییەی هەر لەسەر زمانیانە و خۆیانی پێ دەبەنە پێش. پێویستە هەمیشە بپرسین. یەکێتی نیشتیمانی بۆکێ؟ بەپێی سنووری کێ؟ و لەسوودی کێ؟.][4]

عەرەب هێزی ڕۆژئاوایی دەیچەوسانەوە، و تەنانەت تائێستایش هەر هەندێک هەڵوێستی ناڕەوایان بەرانبەر دەکرێت، بۆیە تا ئەمڕۆیش لەورووەوە پێویستییان بە کۆمەکی پیاوانی سەرڕاست و پێشکەوتنخواز هەیە. بەڵام ئەوتۆیش هەر لە جوو پیرۆزتر نین، چونکە ئەوان و سەرکردەکانیشیان لەسەرپێن بۆ چەوساندنەوەی گەلانی تر. ئەگەر وەک خۆیان دەڵێن، سەرکردەکانیان هەندە ڕاست و پاک و پوختەن، بۆ زۆر لەخودی نەیارەکانی عەرەب بە ناپەسەندیان ناودەبەن. هیچ گومان لەوەدا نییە کەعەرەبی عیراق دان بەخاڵە سەرەتاییەکانی مافی نەتەوایەتی کورددا نانێن، و هەندێکی تر نموونە هەن لەم پەرتوکەدا هیچ چەند وچۆنیان پێناوێت. بە مەبەستی بەعەرەب کردن، ڕاگوێزانی ژمارەیەک کوردی زۆر بۆ ناوچەکانی دەرەوەی سنوری کوردستانی عیراق، یەکێکە لەو ڕاستییانە. لە هەچ شوێنێکی تر ئەوجۆرە هەڵوێستە بنوێنرێت ئەوا دەبێتە هۆی بەرزکردنەوەی دەنگی نەیاری، و هیچ هۆیەکی ویژدانی و ڕەوشتیش نیە بۆ دەرنەکەوتنی ئەو جۆرە دەنگە.

زۆر دڵنییاین لەوەی دەتوانین لێرەدا نموونەی لە هەمان ئەو چەشنەی مارکس بۆ ئایرلەندای هێناوەتەوە دەربڕین. ئەوەی لەلای من پەسەندبێت " هەرنەبێت لێرەدا" سووربووڤە لەسەر ئەوەی گشت یەکێک خۆی بۆ خووی شیزۆفرینیایی و دووڕوویی شل نەکات. پشتگیری لەکورد و هەروەها لە عەرەب پێویستە، چونکە نەئەم گەلە بێگەردە نە ئەویتر (لەوانەیشە ڕۆژێک بێت باسی کورد بەو جۆرە بێتە نێوان). پێویستە بە هەمان ڕادەی ستەمدیدەیی پشتگیری لەوان بکەین، نەزۆر و نەکەم. هایشوهوش کەس ناگەیێنێت بە مەبەست. لەوانەیە ئەو جۆرە کۆششەمان سەر بگرێت، ئەوجا زەمینەی فراوان دابین دەکەین بۆ بزواندنی هەستی مرۆڤ. لایەنگر پەیدا دەبن. لە جەنگدا هەر بەتەنها ڕاستی و دروستی نییە مایەی سەرکەوتن، تەنانەت لەو جۆرە جەنگەدا کە بۆ کۆکردنەوەی دەنگ دەبێت، بەڵام ئەوانە دەبن بە جەکی یاریدەدەر بۆ گرەو بردنەوەی ئەو دوا جەنگە، و بە لەبیرکردنی ئەوانە هەرگیز گرەومان پێ نابرێتەوە.

مەکسیم رۆدینسون

4 ـ بڕگەی ناو ئەم کەوانەیە لەچاپە فارسییەکەدا نییە « و »

www.koskikurd.com